

2 REYES

Cap. 13:3 - 15:5

Maitei angirũ che rendúva. Ñañepyrũ ñande estudio 2 Reyes rehegua. Ko árape ñamyesakâvéta ko capítulo 13. Ñane programa mboyve guápe ja'e Kuri mba'éichapa, Joacaz, Jehú ra'y oisambyhy 17 año Israelpe, ha Jeroboam angaipápe oiko. Jeroboam angaipa ojejapo pe nortepe. Ha'e omomombyry umi Israel guápe Ñandejáragui omomba'évo pe toro ra'anga tupã gua'u ramo. Acab ha Jezabel oisambyhy ramo guare ha'e kuéra heta mba'e vaive ojapo, oheja oñemomba'e Baalpe, Ñandejárape rangue. Joacaz ojapo itúva Jehúcha avei. Ha'e nomomba'ei Baalpe, ndojapói pe angaipa ojapo vaekue Acab ha Jezabel. Ojapo pe Jeroboam angaipa. Ñamoñe'ẽ ko árape umi versículo 3 guive 7 peve ko capítulo 13gui, 2 Reyespe, jajuhuhápe Joacaz oheja ramo guare iñangaipa.

2 Reyes 13:3-7 “Upévare Ñandejára ipochy rendy Israelgua ndive ha are ome'ẽ chupe kuéra Siria ruvicha guasu Hazael ha ita'ýra Ben-Hadad pópe.⁴Upérõ Joacaz oñembo'e Ñandejárape ha Ñandejára ohendu iñembo'e, ohechágui mba'eichaite pevépa Siria ruvicha guasu oguereko asy Israel guápe. ⁵Ha Ñandejára ome'ẽ Israel guápe peteĩ oipe'áva chupe kuéra ivaívagui, ha upéicha rupi Israelgua ojei Siria po guýgui ha oiko jey py'a guapýpe hóga kuérape yma guaréicha. ⁶Opáichavo ndopoíri tembiapo vaígui Jeroboam ojapouka vaekue Israel guápe, akóinte uvei ojapo ivaíva ha akóinte Astarté ra'ãnga oñemomba'e guasu Samáriape.⁷Joacázpe opyta ko'ã ñorairõhárante: 50 kuimba'e kavaju arigua, 10 kárro ha

10.000 kuimba'e yvy rupigua, Siria ruvicha guasu ohundipa haguére chupe kuéra.”

Hazael Siria rey ou oñorairôvo Joacaz ndive. Upérõ Joacaz oñembo'e Ñandejárape ha Ñandejára ohendu iñembo'e. Pe rey oñembo'évo Ñandejára ohendu ha oipytyvô chupe. ¡Angirũ che rendúva, ajépa imba'e poráite Ñandejára!

Pe Ñandejára mba'e porâ ojehecha Joacaz rekovépe. Ñandejára ndojeruréi chupe mba'eve, ombohováinte chupe pe ojeruréva. Ko reype ndopyta rei mo'ãi iñangaipa. Pe heta mba'e jaguereko nde'iséi jaiko porâha Ñandejára ndive. Pe rey ha itavaygua oiko jevy iñangaipápe. Ha'e kuéra nomboykéi umi tupâ gua'úpe. Ha ou pe ára pe rey Siria pega ohundi pe Joacaz, ñorairôhára kuérape umi imbaretevévape. Ñamoñe'ẽ umi versículo 8 ha 9 ko capítulo 13gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 13:8-9 “Joacaz rekovekue, umi mba'e ojapo vaekue ha imombe'upyrã, ojehai Israel ruvicha guasu kuéra kuatiápe. ⁹Omano rire oñeñotỹ Samáriape ha hendaguépe oisãmbyhy ita'ýra Joás.”

Ko'ápe jajuhu Joacaz omano ramo guare. Ita'ýra Joás opyta hendaguépe. Héra avei pe rey Judá pegaicha, jahecha kuaa vaekue pe capítulo mboyve guápe. Ñamoñe'ẽ pe versículo 10:

2 Reyes 13:10 “Año 37 oisãmbyhy haguépe Judá ruvicha guasu Joás, Joacaz ra'y Joás oñepyrũ oisãmbyhy Israel ha oisãmbyhy Samáriape 16 año pukukue.”

Umi rey réra ojojogua. Ñamoñe'ẽ pe versículo 11:

2 Reyes 13:11 “Hembiapo katu ivai Ñandejára renondépe, ndopoíri niko umi tembiapo vaígui ojeíva Jeroboam Nabat ra'y ojaپouka vaekue Israel guápe, akóinte uvei ojapo.”

Ko'ápe jahecha kuaa pe Jeroboam rembiapo vai ojapo umi rey. Ha'ete voi ku upéicha vaerã. Ñandejára ombojave mante voi pe angaipa ojaپóvape. Ñamohne'ẽ umi versículo 12 ha 13 ko capítulo 13gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 13:12-13 “Joás rekovekue, umi mba'e ojapo vaekue, imombe'upyrã, ha mba'éichapa oñorãirõ Judá ruvicha guasu Amasías ndive, ojehai Israel ruvicha guasu kuéra kuatiápe. ¹³Omano rire Joás oñeñotỹ Samáriape Israel ruvicha guasu kuéra ndive, ha hendaguépe oisãmbyhy Jeroboam.”

Ko'ápe ñaãe'ẽ ambue rey rehe hérava avei Jeroboam. Jeroboam oisambyhy Israel nortepe. Ñamohne'ẽ pe versículo 14:

2 Reyes 13:14 “Eliseo hasy omano haguãicha, ha Israel ruvicha guasu Joás oho hendápe; hasẽ ha oñañuã chupe he'ívo:—Há che ru, che ru! Nde vaekue Israel peguarã peteĩ ñorãirõhára aty guasu mbaretéicha.”

Eliseope oñemomba'e terei pe Israel nortepe. Eliseo heta oipytyvô pe reype, ha pe rey ombyasy hasývo pe profeta . Ñamohne'ẽ umi versículo 15 guive 19 peve:

2 Reyes 13:15-19 “Eliseo he'i chupe:—Ejapyhy guyrapa ha hu'y kuéra.Mburuvicha guasu ojapo péicha, ¹⁶Ha Eliseo he'i chupe:—Eñemoĩ epoi haguãicha peteĩ hu'y. Ha'e ojapo aja upéva, Eliseo omoĩ ipo mburuvicha guasu po ári, ¹⁷ha he'i chupe:—Eipe'a pe ovetã oma'ẽva kuarahy resẽ gotyo.Mburuvicha guasu oipe'a ha Eliseo he'i chupe:—Ko'ágã epoi!

Mburuvicha guasu opoi pe hu'y ha upérõ Eliseo osapukái:—Ñandejára hu'y oporope'áva ivaívagui! Hu'y oporope'áva ivaívagui, Siria rehe ohóva! Afécpe nde pu'akáta sírio kuérare ha rehundíta chupe kuéra.¹⁸Upéi he'i mburuvicha guasúpe:—Ejapyhy umi hu'y!Mburuvicha guasu ojapyhy ha Eliseo he'i chupe:—Ko'ágã embota pe yvy. Mburuvicha guasu ombota pe yvy mbohapy jey ha opyta. ¹⁹Upérõ Eliseo ipochy hendive ha he'i chupe:—Rembota rire pe yvy 5 térã 6 jey, rehundi ete vaerã mo'ã sírio kuérape. Ágã katu mbohapy jevýnte nde pu'akáta hese kuéra.”

Eliseo hasy ramo jepe ha'e gueteri Ñandejára profeta ha ome'ẽ peteĩ marandu pe reype. He'i chupe mba'épa ojapo vaerã ipu'aka haɣua Siria rehe. Joás sa'i ojerovia. Noimo'ãi ipu'akátaha pe rey Siria pegua rehe. Ndogueroviái Ñandejára oipytyvõtaha chupe. Joás ikangy rupi sa'imínte oinupã pe yvy.

Ha péicha heta oĩ mba'e ndojapóiva umi Ñandejára rembiguái, ikangy rupi ijeroviápe. Ha Joás avei he'i péicha. Mbohapy jevýnte ombota pe yvy, ha upe rire he'i: Ndagueroviái Ñandejára ome'ẽtaha chéve pu'aka.”

Angirũ che rendúva, Ñandejára oipota rejerovia hese ha rejapo pe ha'e oipotáva. Ñandejára nde poruse, angirũ che rendúva, ha nde remba'apo vaerã pe tembiapo Ñandejára oipotávape rejapo. Ñamoñe'ẽ umi versículo 20 ha 21 ko capítulo 13gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 13:20-21 “Eliseo omano ha oñeñotỹ. Opa año mondaha kuéra Moabgua oike jepi Israelpe, ²¹ha peteĩ jey Israelgua oñotỹ jave peteĩ omano vaekuépe, ou umi mondaha ha opoi hikuái pe tetekue Eliseo tyvy kuápe ha okañy pya'e. Ha pe tetekue ojávo Eliseo kãnguekue rehe oikove jey pe omano vaekue.”

Omano rire jepe, Eliseo oporomoingove jevy. ¡Tuicha mba'e Kuri Eliseo hetâme guarâ! Ñamoñe'êve umi versículo 22 guive 25 peve:

2 Reyes 13:22-25 “Siria ruvicha guasu Hazael ojopy vai Israelgua ndive Joacaz oikove aja. ²³Ñandejára katu oiporiahurereko ha ombyasy chupe kuéra, ha imandu'ávo iñe'ê ome'ê vaekuére Abraham, Isaac ha Jacóbpe, oma'ê hese kuéra ha nohundiséi ha nomosêséi chupe kuéra. Ha ko'agãite peve ndojapói gueteri.²⁴Omano rire Siria ruvicha guasu Hazael, oisãmbyhy hendaguépe ita'ýra Ben-Hadad. ²⁵Upérõ Joacaz ra'y Joás, oipe'a jey Ben-Hadadgui umi táva ha'e oipe'a vaekue itúva Joacázgui ñorãirõme. Ha Joás ipu'aka Ben-Hadad rehe mbohapy jey, ha oñemomba'e jey Israel pegua táva kuérare.”

Hazael ojopy Israelpe. Ha Ñandejára ipy'a porâ hendive. Ñandejára ndohejái oñehundi Israel imandu'ávo pe iñe'ê ome'ê vaekue rehe Abraham, Isaac ha Jacobpe. Hazael omanóvo ndojopy véima Israelpe.

Péicha ñamohu'â ñande estudio ko capítulo 13 rehegua, 2 Reyespe. Ñaḡuahema pe capítulo 14pe. Ko capítulo, Amasías, Joás ra'y oiko rey ramo Judápe. Ha'e ojapo mba'e porâ Ñandejára renondépe. Ndoikói oiko haguéicha David. Joás Israel rey ipu'aka hese, oñemomba'éva Jerusalén rehe, ombokua pe muralla Jerusalén pegua ha oguerahapa pe y oro ha plata oîva pe Tupaópe. Amasíaspe ojejuka Laquispe. Upe rire Azarías, ha'éva Amasías ra'y opyta hendaguépe. Jeroboam mokõiha oisambyhy Israelpe 41 año, ha ojapo pe ivaíva Jeroboam peteîha ojapo vaekue. Omopu'â jevy pe Israel muralla he'i haguéicha profeta Jonás, Amitai pe profeta ra'y. Péva ohechauka Jonás ha'e hague Ñandejára profeta Israelpe. Jeroboam II omano ha opyta hendaguépe ta'ýra Zacarías. Ñaḡuahe ko'aḡa Amasías oisambyhy ramo guare Judápe. Amasías ha'e peteî rey ojapóva iporáva. Oisambyhy 29 año. Ñamoñe'ê pe versículo 1 ko capítulo 14gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 14:1 “Áño mokõiha oisãmbyhy haguépe Israel ruvicha guasu Joás Joacaz ra'y, oñepyrũ oisãmbyhy Judápe Amasías Joás ra'y.”

Amasias oñepyrũ oisambyhy Judápe. Ñamoñe'ẽ pe versículo 2.

2 Reyes 14:2 “Amasías oguereko 25 año oñepyrũrõ oisãmbyhy ha oisãmbyhy Jerusalénpe 29 año. Isy héra Joadán, Jerusalengua.”

Amasías sy héra Joadán. Amasíaspe ombo'e porã isy. Ñamoñe'ẽ pe versículo 3:

2 Reyes 14:3 “Hembiapo iporã Ñandejára renondépe, ndaha'éinte iporã itéva David itúva ypy kuéicha. Ojapo niko ojapo haguéicha itúva Joás.”

Amasías oisambyhy porã Ñandejára renondépe. Ñamoñe'ẽ umi versículo 4 guive 10 peve:

2 Reyes 14:4-10 “ha ndojepe'ái umi tupã nguéra tekoha, akóinte oñekuave'ẽháme mymba juka ha ojehapyhápe insiénso.⁵Oñemombarete rire tetã sãmbyhyhárõ, ojukauma umi mburuvicha kuérape ojuka vaekue itúvape. ⁶Ha ndojukaukái ita'yra kuérape; Moisés kuatione'ẽme oĩháicha niko Ñandejára he'i vaekue: “Túva kuéra ndojekukái vaerã ta'yra kuéra rembiapo vaikuére, ha ta'yra kuéra avei ndojekukái vaerã túva kuéra rembiapo vaikuére. Peteĩ-teĩva omano vaerã iñangaipáre.”⁷Amasías vaekue pe ojukaáva 10.000 Edomgua Juky Núme, oñemomba'e Selá rehe ha ombohéra Jocteel, ha upéicha héra ko'agãite peve. ⁸Upe rire he'ika Israel ruvicha guasu Joáspe, upéva Joacaz ra'y ha Jehú remineno: “Eju che mbohováí, tahechami nde rova!” ⁹Joás katu he'ika chupe: “Peteĩ karaguata he'ika kuri'y Líbano peguápe: ‘Eme'ẽ nde rajy che ra'ype, tomenda hese’. Peteĩ tymba ñarõ Líbano pegua katu ohasa upe rupi ha opyrũmba pe karaguatáre. ¹⁰Aikuaáko nde pu'aka hague Edom guáre, ha

upéva nembojererovu. Rejererovu ramo jepe, epytánte nde rógape. Maerã piko rehekase nde jupe ha Judápe ivaíva?”

Jahecha kuaa ko'ápe umi mokôï reino oñorairô gueteri oñondive. Ñamoñe'ẽ umi versículo 11 guive 16 peve:

2 Reyes 14:11-16 “Amasías katu ndoikuaaséi mba'eve. Upérõ Joás osẽ ombohováï haguã Amasíaspe ha oguahẽ chupe Bet-Sémespe, opytáva Judápe. ¹²Umi Judagua oguevi Israelgua renondépe ha isarambipa; peteĩ-teĩ oho jey hógape. ¹³Israel ruvicha guasu Joás ipojái Judá ruvicha guasu Amasías rehe Bet-Sémespe, ha ogueraha Jerusalénpe. Oity pe táva tápia 180 méτρο pukukue, Efraín Rokẽ guive Hugua Rokẽ meve. ¹⁴Upéi ipojái pe óro ha pláta oĩva ha opa mba'e tupao pegua ha mba'e repyeta mburuvicha guasu róga peguáre ha ogueraha rire avei karai kuéra ojerure haguã hese kuéra jehepy me'ẽ, oho jey Samáriape. ¹⁵Joás rekovekue, opa mba'e ojapo vaekue, imombe'upyrã ha iñorãirõ Judá ruvicha guasu Amasías ndive, ojehai Israel ruvicha guasu kuéra kuatiápe. ¹⁶Omano rire oñeñotỹ Samáriape Israelgua ruvicha guasu ykére. Henda guépe oisãmbyhy ita'yra Jeroboam.”

Amasías omano rire opyta hendaguépe Azarías, Judápe. Ñamoñe'ẽ umi versículo 17 ha 18:

2 Reyes 14:17-18 “Judá ruvicha guasu Amasías Joás ra'y, oikove gueteri 15 añove omano rire Israel ruvicha guasu Joás Joacaz ra'y. ¹⁸Amasías rekovekue ojehai Judá ruvicha guasu kuéra kuatiápe.”

Ñañe'ëvéta ko'áva mba'e rehe ñamyesakâ vove 1 ha 2 Crónicas. Ñamoñe'ẽ umi versículo 19 guive 22 peve:

2 Reyes 14:19-22 “Jerusalénpe oñepu'ã ñemi Amasías rehe, ha okañy Láquispe. Pepeve oñemuña ha upépe ojejuka. ²⁰Upéi ojereraha hetekue kavaju ári Jerusalénpe ha oñeñotỹ itúva kuéra ypykue ykére David távape. ²¹Upérõ opa Judagua ogueraha Azaríaspe ha omoingo chupe mburuvicha guasúrõ itúva Amasías rendaguépe. Azarías oguereko upérõ 16 año, ²²ha ha'e, itúva omano rire, omopu'ã jey táva Elat ha oñemomba'e jey hese Judápe guarã.”

Amasías okañy Laquispe, ha upépe ojejuka chupe. Ñamoñe'ẽ umi versículo 23, 24 ha 25:

2 Reyes 14:23-25 “Áño 15 oisãmbyhy haguépe Judá ruvicha guasu Amasías Joás ra'y, oñepyrũ oisãmbyhy Israel retã mburuvicha guasu Jeroboam Joás ra'y, ha oisãmbyhy Samáriape 41 año. ²⁴Hembiapo katu ivai Ñandejára renondépe, ndopoíri niko mba'eveichagua tembiapo vaígui Jeroboam Nabat ra'y ojapouka vaekue Israel guápe.²⁵Jeroboam omoĩ jey hendaguépe Israel retã rembe'y, Hamat reike guive yguasu Arabá peve, Tupã Israel Jára he'i haguéicha Gat-Héfer pegua maranduhára rupi, hérava Jonás.”

Jeroboam ojapo ivaíva Ñandejára renondépe, ha Jeroboam omoĩ jey hendaguépe Israel retã rembe'y. Ñamoñe'ẽ umi versículo 26 guive 29 peve ko capítulo 14gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 14:26-29 “Ñandejára niko ohecha kuaa pe jehasa asy ogueropu'akáva Israel, ha upévagui avave nokañyi vaekue; Israelpe katu noipytyvõi avave. ²⁷Upérõ oipe'a chupe kuéra ivaívagui Jeroboam Joás ra'y rupi; ne'ĩra niko oñembopy'a peteĩ vaekue oipe'ávo ko yvy árigui Israel réra.²⁸Jeroboam rekovekue ha opa mba'e ojapo vaekue, imombe'upyrã, ñorãirõ nguéra oike haguépe, ha mba'éichapa oñemomba'e jey Damasco ha Hamat rehe Israel peguarã, ojehai Israel ruvicha guasu kuéra kuatiápe. ²⁹Omano rire Jeroboam oñeñotỹ mburuvicha guasu kuéra Israelgua ykére. Hendaguépe oisãmbyhy ita'yra Zacarías.”

Jeroboam II omano ha Zacarías oisambyhy hendaguépe.

Jahasáma ko'ağa pe capítulo 15pe, 2 Reyespe. Ko capítulo jaguereko Azarías oisambyhy porâ ramo guare. Jotam oisambyhy hendaguépe Judá surpe. Zacarías oisambyhy nortepe, chupe ojuka Salum. Salum, oisambyhy 1 mes, chupe avei ojuka Manahem. Manahem, rire oisambyhy Pekaía ita'ýra, ojuka chupe Peka. Pekape ojuka, Oseas. Surpe oisambyhy porâ, Jotam. Ñamoñe'ẽ umi 4 versículo ñepyrurâ ko capítulo 15gui, 2 Reyespe:

2 Reyes 15:1-4 “Áño 27 oisãmbyhy haguépe Israel ruvicha guasu Jeroboam, oñepyrũ oisãmbyhy Judá ruvicha guasu Azarías Amasías ra'y. ²Oguereko 16 año oñepyrũrõ guare oisãmbyhy, ha oisãmbyhy Jerusalénpe 52 año pukukue. Isy héra Jecolías, Jerusalengua.³Azarías rembiapokue iporã Ñandejára renondépe, iporã haguéicha itúva Amasías rembiapokue. ⁴Opáichavo ndojepe'ái tupã nguéra tekoha, akóinte oñekuave'ẽhápe mymbajuka ha ojehappyhápe insiënso.”

Azarías oisambyhy porâ Judápe. Ñamoñe'ẽ pe versículo 5:

2 Reyes 15:5 “Ñandejára oinupã mburuvicha guasúpe kuru vai reheve omano meve; ha péicha mburuvicha guasu oiko ha'eño hóga guasúpe, ita'ýra Jotam oipyru chupe hembiapópe ha hekovia oisãmbyhy pe tetã.”

Segunda Crónicas, capítulo 26pe jajuhu, rey Azarías oike Ñandejára tupaópe ohapy haġua incienso pe altarpe, ha péva pa'inte ikatu ojapo. Péva rehe Ñandejára ombojovake chupe, oguereko lepra. Pe profeta Isaías, ombyasy omano ramo guare rey Azarías, okyhyje rupi pe rey pyahu omomba'e jevýne haġua tupã gua'úpe. Azarías omano rire oisambyhy hendaguépe Judápe Jotam.

Ko'ápe japytáta angirũ che rendúva. Ambue programape ñamyesakâvéta ñane mbo'epy Ñandejára pytyvô rupive!

Ehaíke oréve remombe'úvo mba'éichapa ne pytyvô ko mbo'epy. Reipota ramo umi nota ha bosquejo, ikatu reike reite ore página internet peguápe, kóva ha'e pe direccíon atravesdelabiblia.org/notas, ha'e jey atravesdelabiblia.org/notas.

Rehenduse jey ramo ko programa, téra ne rehendúi ra'e peteĩva eike jey atravesdelabiblia.org/recursos, ha'e jey atravesdelabiblia.org/recursos.

Angirũ che rendúva, roha'ãrõ rehai oréve téra embou peteĩ mensaje WhatsApp rupive 0981 521 200pe Radio Transmundial Paraguaype, rejerurévo umi nota ha bosquejo ko programa rehegua. Téra ehai oréve internet rupive ko direccíonpe atbparaguay@transmundial.org, ha'e jey atbparaguay@transmundial.org ; roha'ãrõ rehai oréve. Ñandejára tande rovasa porãite.